

Aan

Staatssecretaris

Deadline: 26 juni 2023

nota

Addenda RIVM bij twee rapporten over het smaakverbod

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Voeding Gezondheids-
bescherming en Preventie

Opgesteld door

Datum

20 juni 2023

Kenmerk

3617357-1050152-VGP

Zaaknummer

1050152

Bijlage(n)

3: kamerbrief en twee
addenda

1. Aanleiding

Het RIVM zal maandag 26 juni 14 uur twee rapporten uit 2021 en 2022 opnieuw publiceren die nu elk van een addendum zijn voorzien. Op deze rapporten is de wetgeving van het smaakverbod voor e-sigaretten gebaseerd.

2. Geadviseerd besluit

Op basis van de informatie van de addenda van het RIVM wordt u geadviseerd om de NVWA te vragen de handhaving op de bepalingen van het smaakverbod uit te stellen tot 1 januari 2024 en de Kamer hierover te informeren met bijgevoegde Kamerbrief.

3. Kernpunten

Achtergrond smaakverbod

Het doel van smaakverbod is om e-sigaretten (vapes) minder aantrekkelijk te maken voor jongeren, door alleen nog een tabakssmaak toe te staan in e-sigaretten. De grote variëteit aan smaken is namelijk het belangrijkste kenmerk dat e-sigaretten aantrekkelijk maakt, met name voor jongeren. In de regeling ter regulering van smaken voor e-sigaretten¹ worden de smaken gereguleerd door het wettelijk voorschrijven van een lijst met (16) specifieke smaakstoffen met tabakssmaak. Deze smaakstoffen zijn de enige smaakstoffen die nog mogen worden toegevoegd aan vloeistoffen (e-liquids) voor e-sigaretten.

De wetgeving is in twee stappen, op basis van twee rapporten van het RIVM, opgesteld. Ten eerste heeft het RIVM het rapport "Smaakbepalende additieven in vloeistoffen voor e-sigaretten: een voorstel voor een limitatieve lijst"² (hierna: rapport 1) opgeleverd. Daarin heeft het RIVM een advieslijst van 23 smaakstoffen opgesteld met tabakssmaak in e-sigaretten. Ten tweede heeft het RIVM het rapport "Gezondheidseffecten van de 23 smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten"³ (hierna: rapport 2) opgesteld, waarbij de gezondheidseffecten van de initiële lijst van 23 smaakstoffen op de gezondheidseffecten zijn onderzocht. Uitkomst van dit tweede rapport was dat in ieder geval 7 van de 23 smaakstoffen uit de initiële lijst negatieve gezondheidseffecten teweeg kunnen brengen. Van 16

¹ Stcrt. 2022, 32367.

² Kamerstuk 32 011, nr. 91.

³ Kamerstuk 32 793, nr. 606.

overgebleven stoffen kon het RIVM de schadelijkheid niet vaststellen. In dit tweede rapport gaf het RIVM daarom een tweeledig advies. Eén (optie 1) daarvan was om alle smaakstoffen te verbieden omdat onduidelijk was of deze schadelijk zijn. De andere mogelijkheid (optie 2) was om 16 van de initiële lijst van 23 stoffen toch toe te staan voor gebruik in e-liquids, zodat e-sigaretten beschikbaar blijven om rokers te helpen te stoppen met roken.

Datum

20 juni 2023

Kenmerk

3617357-1050152-VGP

Om e-sigaretten beschikbaar te houden voor mensen die deze willen gebruiken voor het stoppen met roken, maar om tegelijkertijd de aantrekkelijk voor jongeren sterk te verminderen, is gekozen voor optie 2 en zijn de bovengenoemde 16 stoffen opgenomen in regelgeving, via een wijziging van de Tabaks- en rookwarenregeling. Deze is op 28 november gepubliceerd en in werking getreden op 1 januari 2023.

Publicatie addenda RIVM

Het RIVM gaat bij de twee bovengenoemde rapporten twee addenda publiceren. In de addenda licht het RIVM twee specifieke cijfers uit de rapporten toe. Het gaat specifiek over het percentage vloeistoffen in e-sigaretten dat in de huidige samenstelling op de markt kan blijven na invoering van het smaakverbod, op basis van een lijst van respectievelijk 23 (advieslijst rapport 1) dan wel 16 (volgens een van de adviezen uit rapport 2) toegestane smaakstoffen met tabakssmaak.

Het RIVM noemde dat bij regulering van e-sigaretsmaken met de 23 en 16 smaakstoffen respectievelijk nog 24% en 23% van de e-sigaretten met tabakssmaak in de huidige samenstelling op de markt kon blijven. In de addenda geeft het RIVM nu extra toelichting op deze cijfers. Het percentage vloeistoffen dat aan de nieuwe regelgeving voldeed ten tijde van het opstellen van de rapporten moet worden vastgesteld op een percentage tussen de 1,7% en 24,2% bij de lijst van 23 smaakstoffen respectievelijk tussen de 0,2 % en 22,7% bij de lijst van 16 smaakstoffen.

Het RIVM geeft aan dat de addenda geen invloed hebben op de hoofdconclusies van de rapporten. De aanpak die is gebruikt, levert een lijst op van smaakstoffen met een tabak(achtige) smaak of geur en stoffen die voorkomen in tabaksrook. Er staan geen stoffen op die een zoete of fruitige smaak hebben, of stoffen die (bewezen) een risico geven voor de gezondheid.

Overgangstijd fabrikanten

Uit de informatie uit de addenda van het RIVM kan worden afgeleid dat hoogstwaarschijnlijk een veel groter deel van de e-sigarettenfabrikanten nieuwe vloeistoffen moet produceren dan verondersteld ten tijde van het opstellen van regelgeving van het smaakverbod. Dat geeft aanleiding om de overgangstermijn van het smaakverbod te heroverwegen. Hieronder wordt uiteengezet waarom.

De e-sigarettenbranche is een specifieke overgangstijd gegund om zich aan te passen aan de regels van het smaakverbod. Deze periode bestaat uit overgangperiode voor bestaande producenten van bestaande e-sigaretten van 6 maanden. Dit betekent dat producenten nog tot 1 juli 2023 de smaakstoffen mochten produceren en in de handel brengen die (nog) niet aan het smaakverbod voldeden. Vervolgens geldt er een uitverkooptermijn van 1 juli 2023 tot 1 oktober 2023. Door deze regels is het vanaf 1 januari 2023 al wel verboden om *nieuwe* e-

sigaretten met aantrekkelijke smaken op de markt te brengen. Producenten van bestaande producten hadden echter nog de tijd zich aan te passen aan de regels.

Datum

20 juni 2023

Kenmerk

3617357-1050152-VGP

Ondanks dat er dus wel een periode is voorzien voor fabrikanten om zich aan te passen aan de regels, gaat het om een relatief korte overgangperiode. Dit komt mede door het feit dat fabrikanten vanwege de Europese Tabaksproductenrichtlijn 6 maanden voordat ze een nieuw product op de markt brengen, deze moeten aanmelden in het Europese informatiesysteem EU-CEG. Om op 1 oktober 2023 een smaakstof op de Nederlandse markt te mogen brengen, moesten producenten deze dus uiterlijk 1 april 2023 ingediend hebben in het EU-CEG systeem.

Deze overgangperiode was bewust gekozen vanwege twee overwegingen:

1. De toenemende noodzaak tot het beschermen van jongeren tegen schadelijke en verslavende e-sigaretten, en de signalen van toenemend gebruik onder jongeren;
2. De veronderstelling dat een aanzienlijk aandeel van de e-sigaretten met tabakssmaak (23%) op de markt zou kunnen blijven, waardoor er voldoende aanbod zou overblijven wanneer het verbod in zou gaan.

Nu uit de nieuwe informatie van het RIVM blijkt dat een aanmerkelijk groter deel van de fabrikanten nieuwe vloeistoffen moet produceren om aan de regelgeving te voldoen, is er - gezien de bovenstaande overwegingen - aanleiding om de tijd die de e-sigarettenfabrikanten krijgen om zich aan te passen aan de regels te heroverwegen. De overheid is gehouden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Advies

U wordt daarom geadviseerd de NVWA te vragen om de handhaving op de bepalingen uit het smaakverbod uit te stellen tot 1 januari 2024. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat fabrikanten in plaats van tot 1 april 2023, tot 1 juli 2023 de tijd hebben om nieuwe producten aan te melden in het EU-CEG. Het smaakverbod gaat dan effectief in op 1 januari 2024.

In totaal heeft de industrie op deze manier vanaf de eerste datum van bekendmaking van de lijst met toegestane additieven (internetconsultatie in september 2022) tot 1 januari 2024 een jaar en vier maanden de tijd gekregen om nieuwe smaken op de markt te brengen. Bij elke wet- of regelgeving wordt een overgangstermijn overwogen. In dit specifieke geval is een overgangstermijn tot 1 januari 2024 afdoende, ook omdat al nieuwe tabakssmaken zijn aangemeld die aan de regels voldoen.

De NVWA heeft aangegeven dat zij is gehouden aan het handhaven van de wetgeving, maar dat zij eraan hechten dat bedrijven en sectoren voldoende tijd krijgen om in te spelen op nieuwe regelgeving. In dit geval zou de NVWA aan het verzoek tegemoet kunnen komen door in de periode tussen 1 oktober 2023 en 1 januari 2024 niet, met boetes, op treden. Wel zal de NVWA andere (toezicht)werkzaamheden verrichten die bijdragen dat het smaakjesverbod vanaf 1 januari 2024 beter wordt nageleefd.

4. Toelichting

Datum

20 juni 2023

Kenmerk

3617357-1050152-VGP

a. Draagvlak politiek

- Er is groot politiek draagvlak voor het smaakjesverbod

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Het smaakverbod staat in de maatschappelijke belangstelling. Voor- en tegenstanders van het smaakverbod laten zich regelmatig in de media horen. Voorstanders van het smaakverbod zullen teleurgesteld zijn over dit uitstel.
- U zult eerdaags optreden in een podcast van Radar. Daar zal u extra toelichting geven over de noodzaak van strenge regels voor e-sigaretten.

c. Financiële en personele gevolgen

n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

NVWA, RIVM, WJZ

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Juridische informatie omtrent rechtszaken

Motivering

Deze informatie kan niet openbaar worden gemaakt, omdat deze informatie betrekking heeft op lopende rechtszaken. Tevens zijn tot personen herleidbare gegevens onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

20 juni 2023

Kenmerk

3617357-1050152-VGP